

MODUS – Preporuke za donositelje odluka za osnaživanje suradnje škola i organizacija civilnog društva u provedbi aktivnosti građanskog odgoja i obrazovanja

Cilj Preporuka je pružiti konkretnе smjernice i aktivnosti donositeljima odluka na lokalnoj razini kako bi se stvorila poticajna klima za uspješnu suradnju između škola, OCD-a i ostalih dionika u provedbi građanskog odgoja i obrazovanja. Tako želimo zajedno izgraditi društvo koje potiče aktivno građanstvo i razvoj demokratskih vrijednosti među mladima.

Građanski odgoj i obrazovanje (dalje: GOO) ima ključnu ulogu u razvoju građanskih i društvenih kompetencija djece i mladih te utječe na stvaranje poticajne školske klime u kojoj učenici i učenice imaju priliku iskusiti i naučiti kako živjeti u skladu s demokratskim načelima. Kako bi se ove kompetencije optimalno razvile, potrebno je unaprijediti i olakšati suradnju između škola i organizacija civilnog društva (dalje: OCD).

Ključna ideja koja leži u osnovi potrebe za jačanjem ove suradnje temelji se na uvjerenju da se građanske kompetencije najbolje razvijaju kroz aktivno i iskustveno učenje te kroz suradnju s lokalnom zajednicom. Uključivanje OCD-a u provedbu GOO-a omogućuje učenicima i učenicama da se upoznaju s problemima i izazovima društva te da steknu vještine i znanja koja će im biti korisna u budućnosti. Osim toga, OCD-i često nastavnom osoblju mogu pružiti alate i materijale za unapređenje njihovih znanja i vještina, što također posredno utječe na razvoj kompetencija učenika i učenica.

Preporuke su rezultat niza aktivnosti koje su obuhvatile istraživanje suradnje između OCD-a i škola, izradu i pilot provedbu MODUS – modela suradnje odgojno-obrazovnih ustanova i organizacija civilnog društva u provedbi građanskog odgoja i obrazovanja (dalje: Model), te rezultate rasprave na javnom događanju pod nazivom "Škole i udruge za građanski odgoj i obrazovanje – prostori suradnje" u svibnju 2023. godine. Navedene aktivnosti provedene su u okviru projekta "MODUS - civilni i javni sektor za građanski odgoj i obrazovanje".

Istraživanje suradnje između OCD-a i škola je provedeno 2021. godine s ciljem utvrđivanja preduvjeta za kvalitetnu suradnju OCD-a i škola u području GOO-a. Anketni upitnik ispunilo je 108 predstavnika škola i 45 predstavnika OCD-a iz različitih dijelova RH, dok su fokusne grupe uključile ukupno 45 sudionika i sudionica iz obiju ciljnih skupina u Istarskoj, Osječko-baranjskoj i Primorsko-goranskoj županiji. Izrada Modela uključila je 27 osoba koje su sudjelovale u radnim skupinama. Nakon toga, Model je pilotiran u tri županije u kojima se razvijao (Istarskoj, Osječko-baranjskoj i Primorsko-goranskoj županiji). Rezultati vanjske evaluacije pilot provedbe pokazali su visoku razinu zadovoljstva Modelom među predstavnicima i predstavnicama OCD-a, škola, učenika i učenica. Završno javno događanje okupilo je 70 sudionika i sudionica, uključujući predstavnike i predstavnice odgojno-obrazovnih ustanova, OCD-a i jedinica lokalne i regionalne samouprave iz Hrvatske.

Preporuke su također utemeljene na Smjernicama za unaprjeđenje suradnje organizacija civilnog društva i jedinica lokalne i regionalne samouprave s naglaskom na neformalne obrazovne programe, koje je izradila Kuća ljudskih prava 2023. godine u okviru projekta „SKOCKANO“.

MODUS – Preporuke za donositelje odluka za osnaživanje suradnje škola i organizacija civilnog društva u provedbi aktivnosti građanskog odgoja i obrazovanja

1. Kako bi se osiguralo razumijevanje i podrška svih dionika, **definirajte i jasno komunicirajte vrijednosti** koje općina, grad ili županija promiču u području GOO-a. Pružite podršku školama u radu s roditeljima i stvaranju poticajne i otvorene okoline putem **promocije GOO-a** u široj javnosti. Na primjer, Grad Rijeka takve informacije dijeli na svojim mrežnim stranicama, kao i posebnom portalu o GOO-u.
2. Kako bi GOO odgovarao na stvarne potrebe zajednice, **uključite OCD-ove** u istraživanje potreba, donošenje strateških planova, uvođenje i provedbu GOO-a. Uvažite transparentnost i pravovremenost postupaka, odabira i vidljivosti rezultata zajedničkog rada. Osigurajte participativno, dugotrajno i kvalitativno **praćenje rezultata suradnje** između škola i OCD-a u provedbi GOO-a kako bi se kontinuirano unaprjeđivala suradnja i postizali bolji rezultati. Na primjer, omogućite sudjelovanje predstavnika OCD-a u radnim skupinama za razvoj, provedbu ili evaluaciju provedbe GOO-a. Zajedno izradite smjernice kvalitete i preporuke za OCD-e koje su zainteresirane za suradnju sa školama u provedbi GOO-a.
3. Kako bismo osigurali zadovoljstvo izvoditelja i izvoditeljica, podržite rad Koordinacije *Osijek to GOO* (<https://www.facebook.com/OSIJEKtoGOO>) koje provode aktivnosti GOO-a, kao i koordinatora i koordinatorica (ili izvoditelja i izvoditeljica) koji vode aktivnosti GOO-a u školama. Na primjer, pratite potrebe izvođača aktivnosti GOO-a u školama i OCD-ima u području obrazovanja te planirajte edukacije i/ili superviziju prema potrebi.
4. Kako biste olakšali suradnju škola i OCD-a u području GOO-a, **potaknite korištenje Modela i njegovih priloga** u aktivnostima suradnje. Na primjer, objavite Model na svojim stranicama kao predloženu literaturu u području obrazovanja ili GOO-a, proslijedite Model na e-mail adresu škola i OCD-a u svojoj zajednici.
5. Osigurajte ili planirajte prikupljanje **financijskih sredstava** za zajedničke aktivnosti škola i OCD-a, s naglaskom na podršku programskim potporama umjesto projektne podrške. Pratite dodjelu financijskih sredstava kroz procese evaluacije aktivnosti, projekata i programa koji su usmjereni na kvalitetu i ne predstavljaju prekomjerno administrativno opterećenje za provoditelje.
6. Kako bismo **olakšali umrežavanje**, izradite i održavajte register OCD-a koje provode aktivnosti GOO-a na području općine, grada i/ili županije. Budite aktivni sudionici na javnim događanjima umrežavanja sa školama, OCD-ima i medijima. Podržite izradu i diseminaciju Kataloga (aktivnosti) OCD-a s vašeg područja u provedbi GOO-a (primjer prošlogodišnjeg Kataloga - ovdje).
7. Kako bi se postigao veći utjecaj i dostupnost kvalitetnog obrazovanja neformalnim metodama i metodama aktivnog učenja, **potičite međusektorsku suradnju** u području GOO-a u lokalnoj zajednici. Na primjer, potaknite umrežavanje kulturnih institucija, OCD-a, škola, policije i dr. kroz zajedničke aktivnosti, inicijative i projektne suradnje.

MENNESKERETTIGHETS
AKADEMIET
HUMAN RIGHTS ACADEMY

